

המרכז להוראת האגדה – מכללת אפרתה

מטרות

תלמידים בחינוך הממלכתי דתי נפגשים תדיר עם נושאים שונים בעולמה של אגדת חז"ל. המפגש מתקיים ברוב מסגרות הלימודים, בחלק גדול ממקצועות היהדות והמקצועות הנלווים, ובכל הגילים, כבר מהשלבים המוקדמים בגיל הרך.

למותר לציין עד כמה רחוקה שפתנו המודרנית, המופשטת במידה רבה, מהשפה הציורית והמוחשית שבה הביעו חז"ל את רעיונותיהם. עולם זה רחוק מאוד מאיתנו ומבלי להכירו קשה מאוד להבין את הרקע להיווצרות האגדות, ובכך נוסף קושי על קושי. קושי מסוג אחר קשור ליחס המסורתי לאגדות חז"ל. יחס זה מורכב ומגוון מאוד, כשיש המקבלים אותן כפשוטן מבלי לעמוד על הסמליות הגלומה בהן, ויש הנוטים לראותן כעניין משני בהשוואה לעיסוק בהלכה.

מול קשיים אלו המפריעים לעיסוק שיטתי ומסודר באגדה, מודעים הכול לחשיבותן הגדולה של האגדות ככלי כמעט יחידי להבעת רעיונותיהם והשקפותיהם של חז"ל. התחושה העומדת ביסוד היוזמה להקמת המרכז להוראת האגדה היא כי חרף המודעות לחשיבותה של האגדה אין בנמצא מסורת הוראה מסודרת בנידון, ויש צורך דחוף בדרכי הוראה ומשאבי למידה. לא אחת, מגיעים הדברים למצב של 'איש הישר בעיניו יעשה' בכל הקשור לבחירת החומר האגדי ולשיטות הוראתו, עד שנדרמה לעתים כי הנוק בהוראת האגדה גדול מהתועלת.

כמכללת אפרתה התגבש במשך השנים צוות המתעניין ועוסק בנושא. אך טבעי הוא שכהמשך לפעילות זו החלטנו להקים בימה שתטפל בבעיות שהועלו לעיל בצורה עקבית ולאורך זמן.

פעולות

1. פרסומים: הביטאון לענייני האגדה והוראתה – 'דרך אגדה', לקטי מקורות – 'שבילי אגדה' ועוד.
2. תוכנית לימודים ומשאבי למידה: המרכז מסייע לבתי ספר לפתח תוכניות לימודים עצמאיות הקשורות באגדה, וביצירת משאבי למידה הקשורים בכך.

3. מחקר: המרכז יוזם מחקר של דרכי הוראת האגדה בעבר ובהווה במגמה לחשוף את הבעיות בהוראה ולפעול לשיפוריה.
4. ריכוז חומרי למידה: המרכז מגבש מרכזייה פדגוגית וספרייה להוראת האגדה שתעמוד לרשות המתעניינים בציבור המורים.
5. ימי עיון: המרכז יוזם מפגשים בין מורים ומדריכים כדי לדון בצוותא בבעיות משותפות ולהכיר איש את פתרונות רעהו.

המרכז להוראת האגדה מנוהל על ידי מנחם כ"ץ וישראל רוזנסון ומסתייע במועצה מלווה, שהיא גם וועדת המערכת של הבטאון.

פרסומים

- א. בטאונים ולקטי מקורות.
 1. דרך אגדה א ר"ב.
 2. שבילי אגדה - א - על כבוד הבריות.
 3. שבילי אגדה - ב - אגדות על קרבנות (בהכנה).
 4. שבילי אגדה - ג - אגדות הסביבה (בהכנה).
- ב. 'אוצר אגדות' - מאגר ממוחשב של פרסומים על האגדה והוראתה. המאגר ממוין על פי שמות מחברים, נושאים ומקורות המבוארים במקורות השונים. ניתן להשתמש במאגר בתיאום עם המרכז להוראת האגדה.
- ג. אתרים באינטרנט.

אתר אינטרנט בשיתוף עם רשת תל"י (תגבור לימודי יהדות), הכולל פיתוח של הלקט 'שבילי אגדה - א' בליווי ציורים והפעלות, ואוסף של מקורות חז"ל לחג השבועות. כתובת האתר: WWW.tali.org.il/briot.HTML

כתובת המרכז: מכללת אפרתה, רח' בן יפונה 17, ירושלים, 91102.